

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **R. N.**, zastoupen JUDr. Ivou Kuckirovou, advokátkou se sídlem Starobrněnská 690/20, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 7, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2016, č. j. 3 A 135/2016 – 43,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2016, č. j. 3 A 135/2016 – 43, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 25. 5. 2016, č. j. MSMT-18019/2016-1, podle § 82 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon"), žalovaný shledal nedůvodnou žádost žalobce o přezkoumání výsledku didaktického testu ze zkušebního předmětu „matematika" s tím, že výsledek didaktického testu se nemění. Podstatným bylo posouzení odpovědi na zkušební otázku č. 12, jejíž zadání znělo: *Zaváděcí ceny sportovní obuvi jsou o 12,5% nižší, než jsou běžné ceny. Emil si koupil jedny boty za zaváděcí cenu a později stejné boty za běžnou cenu. Za oba páry bot zaplatil celkem 4 875 Kč. Vypočtěte, kolik korun Emil ušetřil při nákupu prvního páru obuvi.*

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze. Rozsudkem ze dne 9. 12. 2016, č. j. 3 A 135/2016 – 43, městský soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Městský soud se v odůvodnění rozsudku zabýval posouzením věcné správnosti hodnocení testové otázky č. 12. Uvedl, že formulace předmětné otázky zněla tak, že na ni stačilo uvést číselnou odpověď a že číselná odpověď žalobce, tj. číslo 325 je opravdu výsledkem výpočtu úlohy č. 12. Žalobce tedy uvedl správnou číselnou odpověď, ovšem nad rámec své odpovědi uvedl jako jednotku namísto korun českých metry čtvereční. Toto městský soud označil za *zřejmý přepis, možná nepozornost*. Žalobce tedy splnil primární účel předmětné otázky, kterým bylo osvědčit, zda je schopen početních operací, které byly ke zjištění správné odpovědi zapotřebí. Tím, že pochybil u přepisu jednotek, způsobil, že za svůj bezchybný výpočet neobdržel plný počet bodů. Nebylo by však spravedlivé, aby v tomto případě neobdržel body žádné. Městský soud proto dospěl k závěru, že výsledek přezkumu daného testu nemůže odpovídat zápornému hodnocení odpovědi na zadanou otázku (úlohu), resp. hodnocení stupněm 0 bodů. Ohodnocení výsledku předmětné úlohy, tedy kolik bodů bude přiděleno za odpověď žalobce na zadanou úlohu, pak městský soud ponechal v dalším řízení na správním uvážení žalovaného.

III.

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[5] Posouzení právní otázky, které bylo předmětem řízení před městským soudem, je podle stěžovatele nesprávné, nezákonné, v rozporu s judikaturou správních soudů a v konečném důsledku i v rozporu s veřejným zájmem.

[6] Stěžovatel v napadeném vyrozumění detailně vyložil, za jakou konkrétní odpověď na úlohu č. 12 mohl být udělen dílčí jeden bod, na který měl údajně žalobce nárok. Mohlo tomu tak být, pokud maturant uvedl cenu prvního páru bot (2600 Kč) nebo cenu druhého páru bot (2275 Kč) se správnými jednotkami (Kč). Žalobce však v záznamovém archu uvedl jako výsledek úlohy č. 12 „325 m^2“. Žáci mají vždy uvádět u výsledku z povahy věci správné jednotky, na což jsou dopředu upozorňováni. Výpočet s uvedením nesprávné jednotky nesvědčí o tom, že žalobce pochopil zadání. Ve všech úlohách, a to i v případě, že je jednotka uvedena v zadání, je nutné výsledek s uvedením chybné jednotky hodnotit jako chybný výsledek. Na těchto principech stojí tvorba klíčů správných řešení didaktických testů. Matematika není pouze o provádění správných početních operací, ale též o znalosti jednotek daných veličin a jejich správném používání.

[7] Městský soud nerespektoval zásadu zdrženlivosti a sebeomezení a neodůvodněně svým přístupem prolomil metodiku hodnocení didaktického testu. U didaktických testů je míra volnosti při jejich hodnocení logicky menší než například u písemných slohových prací. Tím spíše pak musí být u didaktického testu dány závažné objektivní důvody pro soudní korekci takového hodnocení. Takové důvody však nelze v projednávaném případě nalézt. Nejde o případ, kdy by úloha byla formulována nejasně a vzbuzovala pochyby o správné odpovědi. I laikovi musí být zřejmé, že odpověď na úlohu č. 12 didaktického testu

ve znění „325 m^2“ namísto „325 Kč“ není bezvadná. Přestože může jít o politováníhodnou chybu, je nepochybně odpovědností žáka, aby zaznamenal do záznamového archu přesnou odpověď. Jelikož v daném případě o bezvadnou odpověď nešlo, nelze za ni udělit plný počet bodů. Podle odborně nastavených kritérií hodnocení pak nelze za tuto odpověď udělit ani 1 bod, neboť správné uvedení jednotky je ve zkušebním předmětu matematika stěžejní. Postupem městského soudu tak bylo zasaženo do působnosti správního orgánu, aniž pro to byly ospravedlnitelné důvody.

[8] Stěžovatel v této souvislosti poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2016, č. j. 6 A 116/2012 – 41, kde tento soud rozhodl v obdobné věci naprosto odlišným způsobem.

[9] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Podstatou kasační stížnosti je nesouhlas stěžovatele s tím, jak městský soud posoudil věcnou správnost hodnocení otázky č. 12 didaktického testu z matematiky.

[13] Rozsahem soudního přezkumu správních rozhodnutí vydaných podle školského zákona se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012 – 47, publ. pod č. 3104/2014 Sb. NSS., ve kterém mimo jiné uvedl, že: *„[r]ozšířený senát uznává, že jde o specifickou oblast vzdělávání a hodnocení znalostí a dovedností, kde je nutné ponechat určitou míru autonomie participujících subjektů (členové zkušebních komisí, zpracovatelé testů, hodnotitelé) při volbě zkušebních otázek a úloh a při jejich hodnocení. Míra této volnosti přitom souvisí s formou a povahou jednotlivých zkoušek. Soud musí respektovat rozsáhlejší míru volnosti hodnocení tam, kde hodnocení závisí do značné míry na neexaktních či kvalitativních hlediscích (např. hodnocení slohových prací), naopak právě u didaktických testů bude míra volnosti při hodnocení výsledků menší. Jakkoliv však je nutné respektovat tento prostor k úvaze, nelze rezignovat na požadavek řádného odůvodnění rozhodnutí o žádosti o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky. Ačkoli tedy jsou správní soudy oprávněny přezkoumat rozhodnutí o žádosti o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky i z hlediska namítaných věcných nesprávností, přesto jsou v této specifické oblasti obzvláště povinny respektovat obecnou zásadu zdrženlivosti a sebeomezení, obdobně jako je opakovaně judikováno např. v otázkách územního plánování (...) Jistě by nebylo správné, aby v důsledku aktivistické judikatury soudů maturitní zkoušky (případně další zkoušky) byly zcela formalizovány a judicializovány a aby soudci nahrazovali pedagogy.“*

[14] V posuzované věci je mezi účastníky nesporné, že za odpověď na úlohu č. 12 bylo možno uložit 0, 1 nebo 2 body, a že správná odpověď zněla „325 Kč“, resp. „325“.

Sporným bylo, jak měl být žalobcův výsledek „325 m²“ hodnocen, zda nulovým bodovým ohodnocením, jedním bodem, nebo dvěma body.

[15] Názor městského soudu, že napadené rozhodnutí není v souladu se zákonem a že žalobce měl získat do hodnocení alespoň jeden bod, neboť příklad v podstatě vyřešil správně a chyboval pouze v uvedení jednotek, není správný. Jestliže otázka zněla na rozdíl v ceně zakoupených párů obuvi v jednotkách Kč, potom řešení uvedené žalobcem, tj. 325 m², vůbec neodpovídá na zadanou otázku a je nesprávné, neboť použitá jednotka – metr čtvereční nemůže vyjadřovat cenu. Byť žalobce dospěl číselně ke správnému výsledku, nelze mít za to, že vyhověl zadání příkladu, a proto není vadou hodnocení, jestliže mu za příklad č. 12 nebyl přidělen žádný bod.

[16] Je třeba vycházet z toho, že se jednalo o otázku ze zkušebního předmětu matematika, kde je třeba klást důraz nejen na správné vyčíslení výsledku, ale rovněž na správně použití jednotek. Tím spíše v řešení úloh, kdy je studentem uvedený výsledek odpovědí na konkrétně formulovanou otázku uvedenou v zadání a musí zadání korespondovat. V případě nesouladu mezi odpovědí a zadáním nelze uzavřít, že řešitel úlohu správně vyřešil a že dospěl (byť částečně) ke správnému výsledku. Na tomto závěru nic nemění ani poukaz stěžovatele, že pokud by žalobce uvedl číselný výsledek zcela bez specifikace jednotek, byla by jeho odpověď hodnocena jako správná. To proto, že v zadání položená otázka v sobě obsahovala určení, že se od řešitele očekává odpověď *„v korunách“*. Pokud by tedy student uvedl pouze číselný údaj, byl by tento ve spojení s položenou otázkou zcela určitý a odpověď by byla vyhodnocena jako správná. Pokud však v rozporu se zadáním uvedl zcela odlišnou jednotku, nelze než dospět k závěru, že toto pochybení devalvuje jeho úsilí, neboť na konkrétní otázku nabízí odpověď, která objektivně není správnou.

[17] Přesvědčivým se v tomto ohledu jeví rovněž zdůvodnění stěžovatele ve vyrozumění o přezkoumání didaktického testu ze dne 25. 5. 2016, kde poukazuje na možné situace, kdy by bylo lze odpověď vyhodnotit jako částečně správnou, neboť by osvědčovala pochopení zadání a správnost mezitímního výpočtu (výpočet ceny dražších resp. levnějších bot, nikoli rozdíl mezi cenami).

[18] Jak vyplývá z citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, správní soudy jsou při přezkumu rozhodnutí o žádosti o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky povinny respektovat zásadu zdrženlivosti a sebeomezení. Do vlastního hodnocení zkušebních otázek a úloh by tedy měly zasahovat pouze v případě zjevných věcných nesprávností. Tato situace však v nyní posuzovaném případě nenastala. Na základě uvedených skutečností proto nelze dospět k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je nezákonné, pokud zřetelně a přezkoumatelně vysvětluje, z jakých důvodů nebylo možné přiznat žalobci za řešení úlohy č. 12 žádný bod. Ani žalobce v podané žalobě netvrdil, že by např. bylo zadání úlohy nejasné či že by umožňovalo více odpovědí a on nezvolil požadovanou odpověď. Byť se může názor stěžovatele jevit na první pohled vůči žalobci tvrdým a subjektivně nespravedlivým, je třeba zohlednit, že dělícím kritériem při úvaze o zákonnosti postupu stěžovatele je při zohlednění potřeby zdrženlivosti právě to, zda zadání úlohy bylo zřetelné a jednoznačné a zda způsob vyhodnocení správnosti řešení je logický a objektivní. Tak tomu v souzené věci bylo. Stěžovatel dostatečně podrobně vysvětlil,

z jakých konkrétních důvodů nepřiznal žalobci za uvedenou úlohu žádné body. Jiný přístup, akceptovatelný případně u jiného (méně významného) druhu zkoušky, kde jistou roli může hrát i osobní povědomí hodnotitele o silnějších a slabších stránkách studenta, může mít stěží místo v didaktickém maturitním testu z matematiky. Účelem takového testu je totiž vedle zjištění úrovně znalostí řešitele též potřeba zajistit co možná nejobjektivnější způsob hodnocení úrovně všech, kteří zkoušku skládají. Nesouladné s tímto účelem se pak jeví úvahy městského soudu o tom, čím bylo pochybení žalobce způsobeno (nepozornost či nedbalost při přepisu do výsledkového archu).

[19] Případným shledal Nejvyšší správní soud poukaz stěžovatele na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2016, č. j. 6 A 116/2012 – 41. Ve skutkově téměř identické situaci (rovněž šlo o didaktický test z matematiky) studentka rovněž pochybila při řešení úlohy v tom, že, přestože otázka mířila k výpočtu výsledné rychlosti v kilometrech za hodinu, ona uvedla (numericky správný) výsledek v minutách. Lze zcela přisvědčit tam uvedenému názoru městského soudu, že *názor žalobkyně, že by měla získat do hodnocení alespoň jeden bod, neboť příklad v podstatě vyřešila správně a chybovala pouze v uvedení jednotek, se soudu nejeví jako důvodný. Jestliže otázka zněla na rozdíl v průměrné rychlosti ve veličině km/h, potom řešení žalobkyně (5 minut) vůbec nezodpovídá zadanou otázku a je nesprávné, neboť použitá jednotka (minuta) nemůže vyjadřovat rychlost. Byť žalobkyně dospěla číselně ke správnímu výsledku, nelze mít za to, že vyhověla zadání příkladu, a proto není vadou hodnocení, jestliže jí za příklad nebyl přidělen žádný bod*. Právě citovaný dílčí názor městského soudu je tedy v souladu s výše uvedenými úvahami kasačního soudu o zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí.

[20] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadený rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu